

EL MICALET GALACTIC

Propostes didàctiques

Les malifetes de Maria Encarna

Elaborades per Maria Guadalupe Palau

LES MALIFETES DE MARIA ENCARNA

D E S C R I P C I Ó

Autora: Maria Torres Palau

Il·lustracions: Toni Cabo

Edicions Bromera / Alzira, 2003

Col·lecció: EL MICALET GALÀCTIC, núm. 87

Format: 13 × 20,5 cm, 96 pàgs.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 10 anys. Amb aquesta història els lectors infantils se sentiran identificats amb la protagonista, recordaran alguna malifeta innocent personal, gaudiran de la lectura i de segur que somriuen més d'una vegada.

RESUM ARGUMENTAL

Maria Encarna és una xiqueta de 10 anys que viu amb els seus pares, avis, oncles i cosins en una casa gran d'un poble de la Ribera del Xúquer. El seu naixement va ser un gran esdeveniment familiar i, els seus primers anys de vida, un ensurt rere un altre per les malifetes que se li ocorrien, sempre sense mala intenció i moltes vegades per ajudar els més dèbils.

El gerro de porcellana xinesa de la mare que va tirar a terra, la fugida de casa amb els seus cosins quan va nàixer la seua germana, el vol de Superman des del balcó, les sargantanes amb què feia por als altres quan les tirava per a fer teràpia de xoc, les preguntes a l'escola sobre les dents dels caragols o la seua visió poètica dels volcans, són un exemple de les històries que li ocorrien.

Maria Encarna i els seus cosins Josep i Ricard són els protagonistes, però també apareixen altres personatges de la família com els seus pares, la tia Rosa (una cuinera extraordinària), l'àvia, el iaio (la millor persona del món) i la iaia, o el seu gos Paco, a qui li agrada perseguir i menjar vespes.

A l'escola va escriure un poema preciós sobre el volcà, però *donya* Amparo no compartia la seua opinió i li va suspendre l'examen. Un dia, jugant a la guerra, consideraren casualment la casa de la mestra com el comandament general dels roïns i jugaren amb les coques de fang que havien fet com si foren forners usant-les com a projectils.

Les històries acaben amb algun carxot, crit, plor o sense pati, però Maria Encarna sempre s'ho passa d'allò més bé, sense adonar-se dels ensurts que ha provocat o pensant de no tornar-ho a fer.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

Veure el món amb ulls d'infant és una de les característiques d'aquest llibre. La protagonista ens relata part de la seua infantesa amb una sinceritat i espontaneïtat que enamoren des d'un primer moment.

Sentir-se identificat amb alguna de les malifetes de Maria Encarna és inevitable. Qui no ha dit alguna cosa inoportuna i ha posat en evidència els adults, o ha pensat escapar-se per evitar un càstig, o ha sentit gelosia, o ha trencat algun plat a la cuina, o ha jugat amb fang, o ha defensat algú?

Alguns aspectes del caràcter de la protagonista ens ajuden a reflexionar sobre aquests valors:

- L'educació no sexista (vol exercir oficis com ara mecànica, paracaigudista o pintora de parets, que han estat del domini masculí).
- L'ecologisme (ajuda els pardalets a fugir de la caça amb porra).

- La justícia (és la defensora dels dèbils al pati de l'escola).
- L'amor als grans (les relacions amb el seu avi, son pare o la tia Rosa són tendres i plenes d'admiració, fins i tot, sent orgull per l'actitud de la mare en l'episodi dels Power Rangers).

D'altra banda, cal destacar la falta de maldat als seus actes, el desig d'ajudar, la imaginació i la capacitat per a investigar i actuar seguint el seu punt de vista particular i innocent.

L'AUTORA

Maria Torres Palau (la Pobla Llarga, 1978) és llicenciada en Comunicació Audiovisual. Després de dur a terme diverses activitats relacionades amb aquesta matèria, com ara exposicions de fotografia artística o programes de ràdio, li entrà el cuquet literari i ha anteposat l'escriptura a qualsevol altre tipus de treball. Col·labora en revistes i diaris. Les seues narracions han estat finalistes o guanyadores de premis com el Víctor Mora (2001), Vent de Port (2001), Jordi Serra (2002), Rapsodes de Barcelona (2002), Narrativa de Castelló (2001, 2002), L'espill de poesia (2002)...

Ha publicat narracions curtes i poemes en: *El xiulet de les bales i altres narracions* (2001), *La síndrome del narrador nul i tretze contes més* (2001), *Las mujeres cuentan* (2002) i *Primavera eterna* (2002), totes per a adults.

Les malifetes de Maria Encarna (2003) és la primera obra de literatura infantil que publica en Edicions Bromera, amb el seu estil humorístic i encisador.

L'IL·LUSTRADOR

Toni Cabo va estudiar il·lustració i disseny gràfic a l'Escola d'Arts Aplicades de València. És il·lustrador, historietista i dissenyador gràfic. Inicià la seua tasca amb el personatge de Georgina, una

de les historietes més emblemàtiques del còmic valencià. Actualment continua conreant el còmic des de les pàgines de la revista infantil *Tretzevents*, on dibuixa les aventures d'en Boro, Moro i Puromoro. Ha publicat un parell d'àlbums de còmic amb guions de Pau M.: *L'Àlbum de Georgina* i *L'Operació Ramsés*. També ha col·laborat, fent-ne els *story-board*, en la sèrie d'animació en plastilina *Els Caracolímpics*. Ha il·lustrat obres com *Ja en som dos* (Premi Empar de Lanuza), de Daniel Balaguer; *El petó*, de Didier Lévy, i *El secret de l'Àvia*, de Josep Gòrriz.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

«Què és un llibre? Un objecte rectangular, una caixa practicable, una successió de signes ordenats. Al llibre no hi ha res. Tot ho pose jo. Llegir és crear. D'allò escrit, la meua imaginació crea un món, un bosc, una idea, i contínuament ixen volant papallones de les pàgines d'un llibre.»

Aquesta és l'opinió més estesa d'autors i teòrics de la literatura que ens ajuda a concretar què entenem per lectura.

Llegir és un acte individual, una experiència particular entre el text i el lector. Sentir la necessitat d'obrir les pàgines d'un llibre, despertar el desig de llegir, que la lectura es convertisca en un plaer, són uns objectius bàsics i essencials en el procés lector.

Aconseguir que siga un plaer no és una tasca fàcil per als ensenyants ni per als pares. Hem de començar a fer lectors a l'escola infantil i, gradualment, fomentar la lectura en un procés d'iniciació, consolidació, manteniment i extensió dels hàbits lectors.

L'educació lectora no acaba mai, perquè contínuament hem de desenvolupar la capacitat de reflexió, la sensibilitat i les emocions.

Perquè la lectura produïska satisfacció és imprescindible una bona comprensió. Si tenim una informació prèvia, compren-

drem, encara que siga de manera parcial, i aconseguirem arribar al significat total del text.

Al seu llibre *Com una novel·la*, Daniel Pennac ens mostra un decàleg dels drets del lector que hem de tenir presents a l'hora de fomentar la lectura a les aules i a casa. Dret a no llegir, a saltar-se pàgines, a no acabar un llibre, a rellegir, a llegir qualsevol cosa, a la satisfacció immediata i exclusiva de les sensacions, a llegir en qualsevol lloc, a fullejar, a llegir en veu alta, a callar.

Podem aconseguir futurs bons lectors, la tasca és possible si els adults llegim i seguim llegint fins que el nostre entusiasme s'escampe com una taca d'oli i s'apodere de tots.

Presentar una lectura a l'aula s'ha de fer de la manera més atractiva possible. És per això que us suggerim una sèrie d'activitats.

Abans de llegir aquesta narració, podríem ambientar l'aula de manera molt senzilla i així crearem expectació: col·locarem paper continu de color, en un lloc visible sense res escrit ni dibuixat (el farem servir una vegada llegit el llibre per a enganxar els fantasmes que els alumnes faran i retallaran en l'activitat 5 i per a fer un mural del campament). Sobre una taula, deixarem diversos objectes, un gerro, un biberó, un plat i una forqueta, una nina... tots són elements que tenen relació amb algun capítol. Finalment, deixarem el llibre damunt d'un faristol o en un lloc molt visible de l'aula, a fi de presentar-lo a la classe.

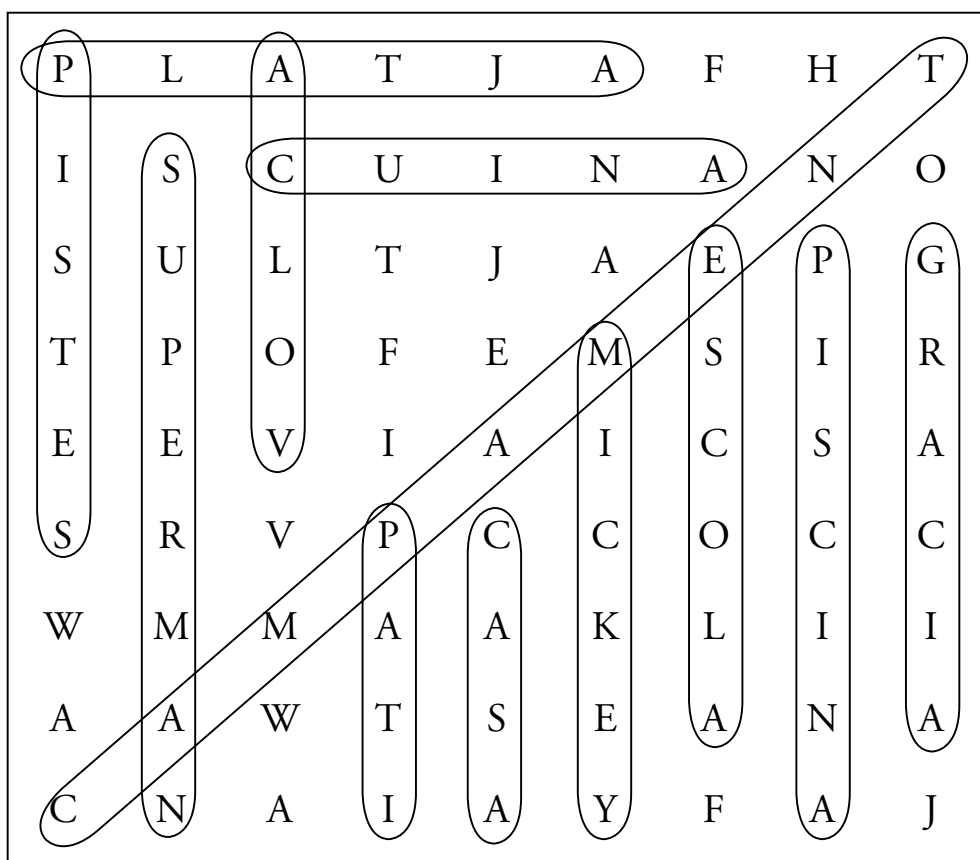
Durant la lectura col·lectiva, podem comentar els problemes de vocabulari o explicar alguns aspectes per tal de comprendre millor el text. També podem preguntar el que han fet els alumnes de semblant (de segur que ens sorprendrem si els deixem parlar amb llibertat), dramatitzar alguna escena, o debatre les actituds dels adults i de Maria Encarna quan acabem de llegir un capítol.

Per a després de la lectura del llibre, suggerim unes propostes de treball que no són necessàriament úniques, ni obligatòries. Hem d'evitar que el lector associe lectura amb treball posterior

obligatori. Recordem els drets del lector que ens proposa Daniel Pennac. Evidentment, ens alegraria que les activitats proposades agradaren a l'alumnat i s'ho passaren d'allò més bé, o que ells en suggeriren d'altres interessants, enriquidores i divertides.

SOLUCIONS D'ALGUNES ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES:

Solució a l'activitat núm. 8

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes Propostes de treball amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen aquestes propostes.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA:

AUTOR/A:

IL·LUSTRADOR/A:

EDICIONS BROMERA

COL·LECCIÓ:

NÚM.:

1. Escribe noms de personatges que apareixen en aquesta història i digues quina relació tenen amb la protagonista:

.....
.....
.....
.....
.....

2. Escribe el nom dels tres personatges preferits per tu i explica per què.

.....
.....
.....
.....
.....

3. Conta el que més t'ha agradat.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Escriu el que menys t'ha agradat.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Tenint en compte el que has escrit abans, digues la teua opinió global de la lectura i a quins amics o amigues aconsellaries que llegiren aquesta història.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. *Percepció visual*

Observa durant un minut la portada del llibre, després tanca els ulls i tracta de recordar quines coses has vist i anota-les ací.

.....
.....
.....
.....
.....

2. *Escrivim*

Som periodistes i anem a fer una entrevista a Maria Encarna. Escriu quines preguntes li faries.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. *Contem històries*

A continuació inventarem nosaltres un altre final a la història del pastís de Mickey:

Jo em mantenia fidel al meu amor i no el soltava.

Aleshores

.....
.....
.....
.....
.....

4. De la A a la Z

En la família de Maria Encarna hi ha molts noms femenins per a triar. Ara nosaltres buscarem noms de xics. Escriu-ne un per cada lletra de l'abecedari. Comencem:

Andreu, Bernat, Carles, David,.....

.....

.....

.....

.....

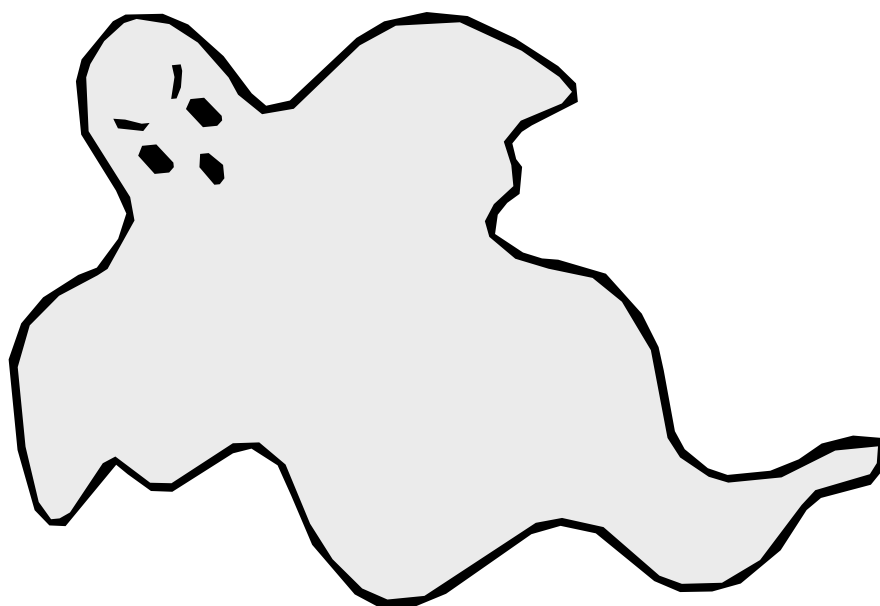
.....

.....

5. Som uns artistes!

La nostra classe també vol participar en l'aventura del campament.

Pintarem i decorarem la nostra disfressa fantasmal, després la retallarem i la col·locarem al mural de la casa fantasma. Que bé!

6. El bingo dels oficis

Maria Encarna vol ser cuinera, metgessa, policia, mecànica, música, paracaigudista, pintora, campiona de lluita, vaquera i coneixedora del medi.

Altres oficis podrien ser: bombera, banquera o maquinista.

Escriu el nom d'un ofici en cada quadre i proposa als teus companys de classe jugar al joc del bingo dels oficis. És molt fàcil, les regles són les mateixes del bingo: fes una marca quan escoltes el nom fins que el completes.

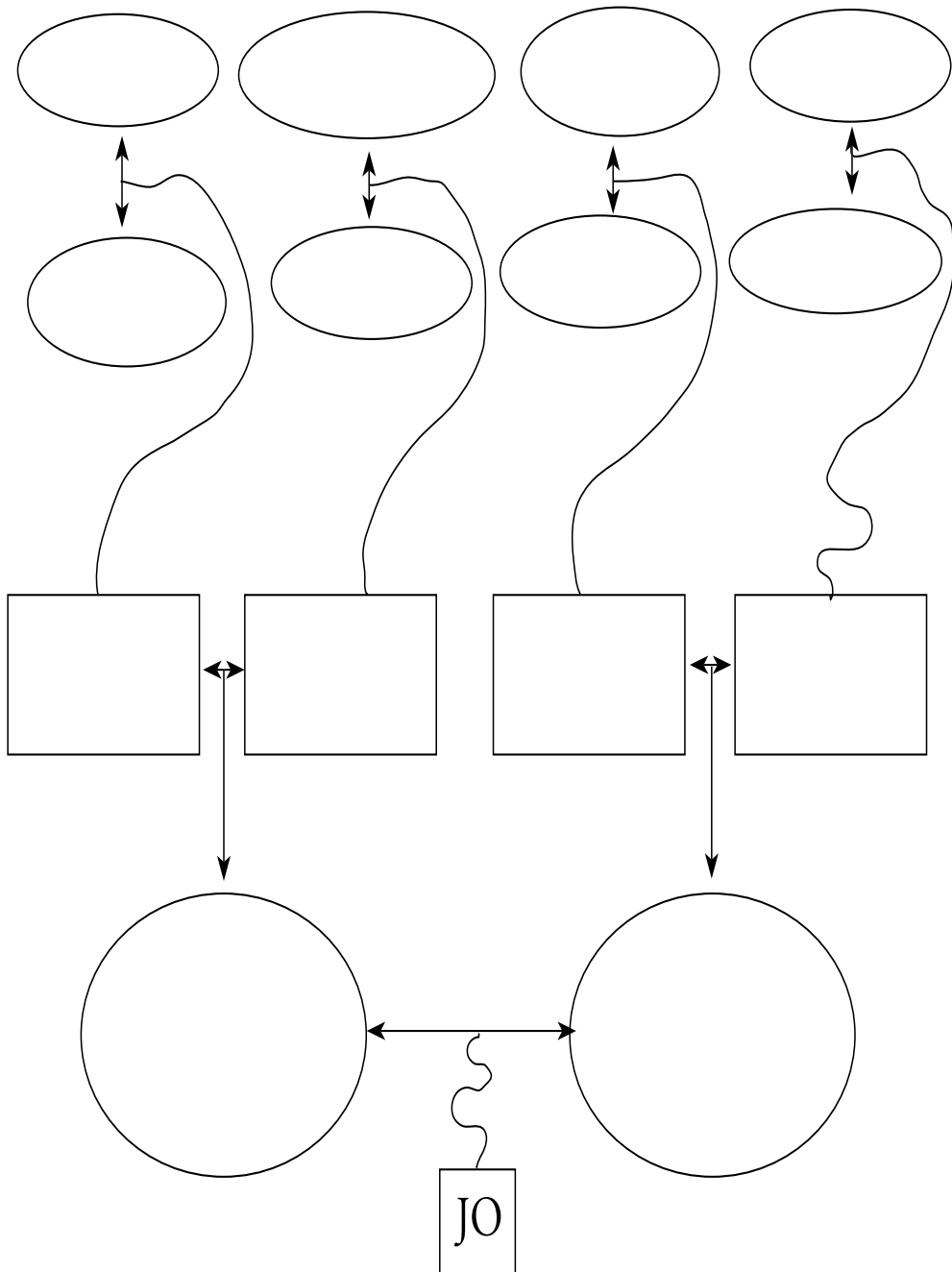
Acordeu entre tots quins tipus de premis es poden donar als guanyadors.

7. L'arbre genealògic

Maria Encarna viu amb els pares, la seua germana Gràcia, els iaios, els oncles i els seus cosins Ricard i Josep.

Nosaltres també formem part d'una família. Ara farem l'arbre genealògic amb els noms que sabem i demanarem informació per completar els que no sabem.

8. Sopa de lletres

Busca en aquesta sopa 12 paraules que apareixen als capítols del llibre: *campament*, *Gràcia*, *Mickey*, *Superman*, *platja*, *pistes*, *piscina*, *volcà*, *pati*, *casa*, *escola* i *cuina*.

P	L	A	T	J	A	F	H	T
I	S	C	U	I	N	A	N	O
S	U	L	T	J	D	E	P	G
T	P	O	F	E	M	S	I	R
E	E	V	I	A	I	C	S	A
S	R	U	P	C	C	O	C	C
W	M	M	A	A	K	L	I	I
A	A	W	T	S	E	A	N	A
C	N	A	I	A	Y	F	A	J

9. A la cuina

Us atreviu a fer un pastís de xocolata? No serà com el de la tia Rosa, però pot estar ben bo. Ànim!

Ingredients:

100 grams de xocolata per a fondre

100 grams de mantega

100 grams de sucre

50 grams de farina

50 grams de nata líquida

4 ous

Com ho fem:

- Posem la mantega i el xocolate junts en un recipient al foc per a fondre's.
- Batem les clares dels ous fins que estiguen el doble de crescudes i afegim els rovells.
- En un recipient gran, que es puga posar després al forn, mescllem: el xocolate, la mantega, els ous crescuts, el sucre, la farina i la nata líquida.

Sols ens resta posar-lo al forn a 200° durant 7 minuts.

I ara a berenar ! BON PROFIT!

